

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Diana Řeháčková
Téma:	Mezinárodněprávní postavení de facto států
Rozsah práce:	132 970 znaků¹
Datum odevzdání:	10. 6. 2021

Diplomová práce je zaměřena na rozbor postavení *de facto* států v mezinárodním právu a analýzu postavení třech entit tohoto typu, a tedy Podněstří, Jižní Osetie a Abcházie. S ohledem na současnou situaci, týkající se ukotvení mezinárodněprávního postavení těchto subjektů, je předložená práce nepochybně aktuální, nejde však o absolutně nové neprozkoumané téma. V prosinci roku 2018 byla na naší katedře obhájena rigorózní práce Dr. Fejfara s názvem *Legalita realizace práva na sebeurčení národa formou unilaterální secese*, která se věnovala zejména otázkám vyhlášení nezávislosti Abcházie, Náhorního Karabachu a Jižní Osetie. Diplomantka tuto práci necituje a tedy předpokládám, že není s jejím obsahem obeznámena. I když oblast výzkumu těchto prací se částečně překrývá, autorka nabízí náhled na problematiku z perspektivy roku 2021, což lze považovat za přínosné, byť vývoj událostí za poslední dva roky zde není markantní. Celkově se jedná o poměrně náročné téma, které vyžadovalo prostudování relevantních teoretických zdrojů, mezinárodních smluv a dokumentů „soft law“. Autorka se věnovala také rozboru praktických příkladů. Lze tedy uzavřít, že se jedná o poměrně přínosné a pořád ještě aktuální téma.

Cíl diplomové práce uvedený na straně 9: „... *hlavním cílem je analyzovat mezinárodněprávní postavení tzv. de facto států, tedy států neexistujících de iure, tudíž z hlediska mezinárodního práva problematických*“ se mi zdá být příliš vágní a neurčitý. Podle něj autorka nemá v úmyslu dosáhnout nějakého výsledku, ale jde jí pouze o proces analyzování. Kdyby to bylo opravdu tak, lze cíl diplomové práce považovat za dosažený. Diplomantka poutavě popisuje osud Podněstří, Jižní Osetie a Abcházie a zajímavou formou podává jejich srovnání v páté kapitole. Nicméně vědecká práce by neměla být zaměřená pouze na proces výzkumu, ale i na dosažení určitého výsledku. S ohledem na vágní cíl diplomové práce, zdá se, že i závěr je příliš abstraktní: „*Optimistický závěr tak bohužel chybí. Mezinárodní společenství postrádá jednotu, soupeření mezi*

---

¹ V souladu s článkem 43 Pravidel pro organizaci studia na PF UK rozsah vlastního textu diplomové práce včetně poznámek pod čarou je nejméně 108 000 znaků včetně mezer vlastního textu.

velmocemi spíše nabírá na síle, možná se dokonce schyluje k velkým celosvětovým konfliktům. V tomto klimatu se jen velmi těžko hledá všeobecný konsenzus, a tak není a nebude možné konsenzuálně řešit ani většinu otázek, které jsem se pokoušela ve své kvalifikační práci zodpovědět. Přesto by bylo velkou chybou na hledání odpovědi rezignovat. Snad k tomu alespoň malou měrou přispěla i moje kvalifikační práce“ (s. 64). Není také zřejmé, jaké přesně výzkumné otázky se autorka pokouší řešit v této diplomové práci. Vedle přesnějšího definování cíle diplomové práce bych velmi uvítala vymezení přesného okruhu výzkumných otázek. Určitý náznak stanovení těchto otázek je vidět na straně 10, nezdá se mi však být úplně jasný. Velmi pozitivně hodnotím popis metodologie diplomové práce (s. 10-11) a rozbor literatury k tématu.

Diplomová práce se člení na úvod, čtyři kapitoly (kapitoly 2. až 5.) a závěr. Členění kapitol by mělo odpovídat názvu práce a jejímu hlavnímu cíli. S ohledem na neurčitý cíl diplomové je obtížné posuzovat strukturu diplomové práce. Nicméně, pokud by hlavním cílem práce bylo prozkoumat postavení regionů Podněstří, Abcházii a Jižní Osetie (s. 10), šlo by tuto strukturu práce považovat za logickou. V první kapitole diplomantka definuje pojem „stát“ a dále pak provádí rozbor postavení *de facto* státu. Čtvrtá kapitola je zaměřena na rozbor tří regionů Moldavska a Gruzie, kde dle názoru autorky lze pozorovat významný vliv Ruska. Poslední pátá kapitola je věnována srovnání konfliktů v Moldavsku a Gruzii. I když kapitoly na sebe logicky navazují, myšlenkové propojení jednotlivých podkapitol a návaznost na následující části diplomové práce by mohly být lépe formulované. Koheze a koherence jednotlivých kapitol práce by mohla nápomoci snadnému pochopení myšlenkového pochodu autorky a přesvědčení čtenáře. Diplomová práce je jinak napsána hezkým jazykem a je velmi dobře čitelná. Přes zmíněné nedostatky v propojení jednotlivých podkapitol se s ohledem na čtivý jazyk a krátký rozsah jednotlivých částí dá v práci snadno zorientovat.

Práce obsahuje rozsáhlý seznam literatury a zdrojů; většinu z nich nalézáme i v poznámkách pod čárou. Zde bych ráda upozornila na citaci doc. Scheu na s. 34, kde není úplně zřejmé, kde se jedná o názory pana docenta a kde jde o myšlenky autorky diplomové práce. Doporučila bych také sjednocení citací judikatury ESLP (s. 44-45), kde diplomantka uvádí názvy jednou v češtině a jednou v angličtině. Pro česky psané práce je vhodnější používat názvy judikátů ESLP v češtině. Celkově je práce napsaná odborným právnickým jazykem i když na některých místech nalezneme stopy nespisovné češtiny („dvě tisícovky ruských vojáků“ (s. 48). Pozitivně hodnotím seznam použitých zkratk na začátku diplomové práce.

Nehledě na výše zmíněné nedostatky diplomové práce, jedná se o dobře zpracovaný výzkum. Na ústní obhajobě diplomové práce se navrhuji zabývat následujícími oblastmi:

1. Jak se změnila situace v Abcházii a Jižní Osetii za poslední dva-tři roky (po obhajobě rigorózní práce Dr. Fejfara – práce by měla být přístupná v on-line katalogu knihovny PF UK. Pokud byste s nalezením práce měla potíže, napište mi prosím e-mail a já Vám tuto práci ráda pošlu)? V čem jsou závěry autorky diplomové práce ohledně těchto regionů odlišné od závěrů Dr. Fejfara?
2. Jaké faktory přispívají k uznání *de facto* státu a jaké jsou naopak překážkou?
3. Jaký je rozdíl mezi neutrálními mediátory, o nichž autorka píše na s. 41 této diplomové práce, a dobrými službami (good offices) ve smyslu Haagské úmluvy o pokojném řešení mezinárodních sporů?

Závěrem doporučuji tuto diplomovou práci k obhajobě. I přes vytčené nedostatky se podle mého názoru jedná o kvalitní práci, která odůvodňuje hodnocení klasifikačním stupněm **velmi dobře až výborně** v závislosti na výsledku obhajoby.

V Praze dne 31. 8. 2021

JUDr. Mgr. Alla Tymofeyeva, Ph.D.

oponent diplomové práce